

נחשון היוכל

מספר המוצרים של חברת "ויטה" המצויים בשוק הוא כדלקמן:

17 מרקים, 19 ריבות ומרקחות, 5 מיצים, 4 גלידות, 15 שימורי ירקות ותבלינים, 8 ארוחות מוכנות, 29 ליפ-תנים, 2 ארנצ'יני ודובדבנים מסוכרים.

99

בהגרלה שהתקיימה ב-30.1.62 בפיקוח וועדת השופטים, זכו:

בפרס ראשון:

גימלת לימוד או 1000 ל"י

נחמיה הצקלביץ, רח' רמגן 7, ירושלים

ב-20 פרסי תגמול: מערכות לקפה

חנה שטרן, הלל 56, חיפה	שולמית לבבי, חלפסון 3, כרמל, חיפה
יוסף רוטקוף, טלר 21, רחובות	דני וייס, עציון 12, קרית ים
הרטה קנון, האורנים 10, קרית טבעון	פנחס גולדשטיין, ת.ד. 5198, ירושלים
מרים פרנקל, הרצל 2, גדרה	א. ספילג, תימורים, תל לכיש
אסתר ארלין, ציבנית 6, כרמל, חיפה	רחל סוגל, גולומב 7, רחובות
טובה מוצ'ניק, שכון צבא קבע, קרית ים, חיפה	הילדה וייס, גבעת אתא
גולומב 26, כפר אתא	רבקה רוט, מסת רמז, נתניה
יוכבד טל, שכון צבא קבע, גדרה	רוני לוינסון, שלמה המלך 18, תל-אביב
עליזה ספרווי, תחלת, מס' 45	

כל משתתף בנחשון זוכה בפרס תנחומין שישלח לביתו:

משחק החלל-שויטה

איטל-לחן-ויטה

האם שבעת רצון

מהקפה הנמס שבו את משתמשת? באם לא לגמרי — נסי "אלן" — קפה נמס אספרסו חדיש. תהני הנאה מלאה. "אלן" טוב יותר כי הוא מיוצר בתהליך השומר על הטעם של הקפה הקלוי הטרי. קפה נמס אספרסו "אלן" מרוכז וחסכוני יותר "אלן" — שיא הטיב.

תומרקין

(המשך מעמוד 13)

נסיון של הנפש הטובה מטציואן, שהוצגה בכרוביניצה לפני העלתה בברלין.

בני תודעה מרכזיסמית

לא היו אלה חיים קלים, ולא מבחינת העבודה בלבד. לעתים קרובות היה יגאל מסתבך בתגרות בבתי-הדין של העיר, חוזר לביתו פצוע ושותת-דם. באחד הימים יצא עם קבוצת חברים מתיאטרוננו של ברכט תיאטרון מתחרה, במסורתו של ריינהרדט. שחקני התיאטרון התיאטרון לא ראו בעין יפה את ביקור היריבים. התפתחו ויכוחים, על רקע אמנותי מובן, והגיעו לקיצם כאשר הטיח יגאל בפני אחד היריבים: "שק לי!" ריב-השפתיים עבר לחיגרת-ידיים. תומרקין סגג אגרוף בפניו שהתנפח, ואילו יריבו שבר שלוש אצבעות. כשקם על רגליו, הבחין יגאל שחבריו כבר הסתלקו. הוא יצא מהמקום בשקט. אלא שבחוף המתונו לו. חבורה שלמה התנפלה עליו. אחד ישב על ראשו, שניים החזיקו בידיו, והיתר כעסו בו לפי התור.

הפרשה הסתיימה בהתנצלות שחקני דו"ט שה תיאטרון, בעקבות תלונה של סקציית עובדי התיאטרון. "לא ידענו שהוא יהודי ור", טענו, "נדמה היה לנו שהפריע למסיבה שלנו".

יגאל הספיק לחזור ארצה בתקופת מבצע סיני, ביצע באותה תקופה את התפאורות להצגת 5:5 באהל, וירח בתיאטרון הקאמרי. כשחזר לברלין המזרחית, שוב לא היו העניינים כשורה. ברכט מת. אחרי מותו התחילו לערב בתיאטרוננו פוליטיקה באמנות. מנהלי התיאטרון טענו כי התור דעה המרכזיסטית של תומרקין אינה חזקה דיה. אולם הגדיש את הסאה פסלון ברזל משלו. היתה זו דמות לא פיגורטיבית, שלא עלתה בקנה אחד עם דרישת הריאליזם ה-הסוציאליסטי. "הוא משחית את הברזל של הרפובליקה", טענו. כשביקש אישור לצקת כמה פסלים מברונזה, נדחתה הבקשה. יגאל העביר את מושבו לברלין המערבית.

במשך שנה כמעט נדד על פני גרמניה והולנד, צייר תפאורות להצגות. בינתיים הצליח לערוך גם תערוכות של יצירותיו בהולנד ובבלגיה. פסליו, עשויים ברזל וברונזה, היו או קרובים למופשט, זכו לביקורות טובות, אם כי לא נלהבות. סה ושו קנו ממנו פסל או תמונה, אבל מזה אי-אפשר היה לחיות. לולא היתה מזדמנת מדי פעם זריקת ממון עקב עבודה בתיאטרון, לא יכול היה להתקיים. עם זאת הפך יגאל לאדם נשוי. במקום קשר המכתבים המתמיד עם נעמי מבתיים, באה נעמי אליו. הם נישאו בהולנד. הווג הצעיר העתיק את מושבו לחדר משרות בעלית-גג, בקומה השביעית במזפארנס.

המוות עומד בדרך

פאריז, הצלחה יגאל להחזיר פסל משלו לגלריה. כעבור זמן קצר נמכר הפסל, שור מופשט ממתכת, לאספן צרפתי חשוב, מי שהיה דובר משרד-החוץ ברפובליקה הצרפתית. האספן הציג את יגאל בפני מבקר האמנות החשוב, ז'אק לאסון, אשר הבטיח לעזור לו. יגאל הוזמן להציג מיצרי רוחיו בתערוכת "הפסיכול של היום". שלושה פסלים שלו הוצגו בצד יצירותיהם של גדולי הפסלים כמו הנרי מור, ז'אק ליפ' שיך גרמין לישיה ואחרים. שניים מהם נמכרו בסכומים גבוהים למדי. 500 ל"י לפסל.

אלא שבאותו זמן הגיע יגאל למשבר ביצירתו. "ראיתי את הפסלים שלי מצטברים סביב כמו יער בלי נוף. אחד עומד ליד השני, אחד מחסה על השני. באור האירופי, בתוך ערים החוסות, חדלו הפסלים שלי לחיות, כמו עץ המתבלט בעמרו ליד יער. או באו הדחיסות הראשונות ליצור נוף לפסל. נוף טבעי לא יכולתי למצוא והחלטתי לבנות טופוגרפיה סינטיטית בפורמט של תמונה".

הוא החל לחפש רקע מתאים, עליו יוכל להציב את פסליו. ההשפעות הראשונות היו של צילומים של נוף-ירח. הוא יצר או ציורים דמויי נוף ירח. הם היו כה מושלמים כשנינו עד שלא מצא בהם מקום לפסל. כשניסה להציב על רקע ציורי זה את פסליו, חסר היה את הנסיון הטכני לכה. הוא לא יכול היה ליצור תבליט מבלי שימפוצץ. הוא הועמד מול אלפי בעיות טכנות: איך ליצור חומר שיחזיק מעמד, איך להדביק מתכת לבד, איך להגיע לטקסטורה צבעונית? בינתיים החל המחסור להציק ליגאל ולא

הירפה ממנו. נעמי נכנסה להריון. היו ימים בהם נאלץ לסחוב אוכל בשוק. הוא היה נוטל צדפות ותפוחים לא טריים מאר-גוים שהושארו בלילה בשוק. אלה, בתוספת שני בקבוקי-יין, היו את הסעודה היומית של משפחת תומרקין.

המצוקה לא הפריעה לו ליצור. ויום אחד מצא את עצמו. לפק החל הפסל לצמוח על הבד, שהפך רקע מקור של רפלקסים. הפסל מצא את עצמו במרכז התמונה. יגאל החל לעבוד כאחוז קדחת. יצר במהירות כאחוז אמוק. הוא לא עבד על תמונה אחת, אלא על סידרת יצירות שלמה בבתי-אחת. מאז המשיך ליצור בשיטה זו. "זה כמו קומפוזיטור עושה ואריאציות על אותו נושא. אני עושה ואריאציות על אותה תמונה", הסביר. לעיתים היה עובד 18 שעות ביממה. מתוך 15 היצירות שיצר ב-חודש הראשון, היו עשר על רמה שהש-ביעה את רצונו.

או החל יגאל לנדוד על פתחי הגלריות. הציירים הישראליים בפאריז צחקו ממנו. בגלריות לא צחקו. אמרו: "זה מעניין", וזה הכל. רק בגלריה אחת ביקשו ממנו להשאיר שתיים-שלוש תמונות.

כעבור שבוע נקרא בטלגרמה לבוא באופן דחוף לגלריה. התברר שאספן אנגלי ידוע ראה את התמונותיו, קנה שתיים מהן. בו במקום הוחתם יגאל על חוזה. תמורת סכום של 350 ל"י לחודש, רכשה הגלריה את הזכויות על יצירותיו.

האמן עלה על דרך המלך. בשלוש הי-שנים בהן ישב בפאריז, יצר כמאתיים תמונות. מכל ארצות אירופה התקבלו הדי-מנות לעריכת תערוכות. אספנים מכל חלקי תבל רכשו את יצירותיו. כבר היו לפניו ציורים שהדביקו הפצים למיטת תמונה-תיהם. היה אמריקאי אחד שהצמיד תרנגולת לתמונתו. אחר הדביק בקבוק קוקה קולה. היה מי שסמך מצעי מיטה. אולם שיטתו של יגאל לא היתה התחכמות מסוג זה. זו היתה דרך חדשה באמנות.

הכלב נשאר כלב

סם דובינר, התעשיין שהפך לסוחר בדברים אמנות, מיהר לרכוש חלק מיגאל לעצמו. הוא רכש חלק מהחוזה שחתם יגאל עם גלארי טיין-דומן בפאריז, הפך לסוכנו בישראל. דובינר מתפעל מיגאל ללא סייג: "נביא ישראל כמו בימים הקדומים, יגאל תומרקין יוצר במסורת של גדולי הי-נביאים בהיסטוריה שלנו. הוא משתמש באמנותו לשליחת רוחנית ותרבותית, הווי-עקת מתוך נשמתו כלפי העהל של אדם לאדם".

אולם תומרקין אינו מסכים לפרשנות המקובלת ליצירותיו. "יותר מדי ספרות מ-סביב לתמונה מורידה מערכה", הוא טוען. "תמונה אינה ניתנת לפירוש מילולי במאה אחוז. תמונה זו יותר חוויה צורנית ונפ-שית מאשר נושא מודע". דובינר כינה את אחת מתמונותיו בשם "הירושימה". אני יכול לקרוא לה שכונת מחלול", אומר יגאל, שאינו קורא שם ליצירותיו. "היה לי כלב שקראתי לו בובי. בא דובינר וקנה אותו וקרא לו רקסי, האם זה משנה שהכלב הוא כלב?!"

למרות עלייתו לפיסגה נשאר יגאל בחור צנוע ושקט, המדבר אמנם בטון רך, אך אינו מהסס מלהטיח דברים בוטים כשהוא חושב שיש לעשות זאת, ואפילו, וביחוד, כלפי המבקרים האמנותיים. עתה, בעת ש-שתי תערוכותיו נערכות בעת ובעונה אחת, אחרי שהשלים תפאורות לשלוש מח-זות בהבימה, באמרי ובאהל, וכשהוא מת-כונן לנטיעה ליפאן, עדיין אינו טובל משבר-עות-רצון עצמית ואינו סבור שהגיע לשיאו. הוא מחפש מרחבים חדשים, אפשרויות הבעה נוספות. הוא עומד לביים שני סרט-ים קצרים, אחד על יצירתו, וסרטון אב-סטרקטי נוסף, שהרקע שלו הוא אלם העומד בין חורבות ומביט בטלסקופ. האב-זרים שיופיעו בסרטון זה: מטריה, פטיפון ישן, סוס עץ ומאבק נוצות. נוסף לאלה הוא מתכנן לביים את המחזה ליאונס ולנה, מאת הסופר הגרמני גיאורג ביסנר שנפטר לפני 170 שנה, במהה הנסיונית של הבימה. הביום עברו הוא יצירת תמונה חדשה במ-כמה מידים. "תנועת השחקנים על הבמה היא חלק מתוך התפאורה, ולא דבר נפרד. קיים תמיד איזה קרע בתיאטרון בין הצורה והמשמעות, בגלל שתי התפיסות השונות של הבמאי והציייר. אני רוצה להביא זאת לידי איחוד אופטימלי".

אלה הסבורים שהם מכירים את יגאל תומרקין, טענים שגם זה אינו סוף פסוק.